

Tallinna Kunstigümnaasium

UURIMISTÖÖDE JUHEND

Tallinn 2024

SISUKORD

1. UURIMISTÖÖ KORRALDAMISE LÄHTEALUSED	3
2. UURIMISTÖÖ TEEMA VALIK.....	4
3. UURIMISTÖÖ JUHENDAMINE JA JUHENDAJA VALIK.....	4
4. UURIMISTÖÖ LIIGID JA ÜLESEHITUS	5
4.1. Uurimuslik töö.....	6
4.2. Praktiline uurimistöö	8
5. UURIMISTÖÖ KAITSMINE	11
6. UURIMISTÖÖ HINDAMINE	12

1. UURIMISTÖÖ KORRALDAMISE LÄHTEALUSED

- 1.1. Gümnaasiumi riiklikust õppekavast tulenevalt teeb õpilane gümnaasiumis praktilise töö või õpilasuurimuse ehk uurimistöö (edaspidi ühiselt uurimistöö).
- 1.2. Uurimistöö kirjutatakse, vormistatakse ja juhendatakse kooli õppekavas kirjeldatud tingimustel ja korras.
- 1.3. Uurimistöö eesmärgiks on õpilase eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:
 - uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus;
 - teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
 - töö eesmärgile ja probleemile vastavate uurimisküsimuste või -hüpoteeside sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsivahendite valimise ja rakendamise oskus;
 - tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgimise oskus;
 - formaalses kirjastiilis teksti koostamise oskus;
 - oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus;
 - töö korrektse vormistamise oskus; töö kaitsmise oskus.
- 1.4. Uurimistöö sooritatakse üldjuhul 11. klassis, erandjuhul 10. klassis. Kui õpilasel jääb töö 11 klassis sooritamata või töö tulemus on mitteamestatud, saab õpilane töö sooritada 12. klassis.
- 1.5. Uurimistöö teema ja hinne kantakse gümnaasiumi lõputunnistusele ja see on gümnaasiumi lõpetamise aluseks.
- 1.6. Õpilane teeb uurimistöö individuaalselt, praktilist tööd võib teha ka paaris. Praktilise uurimistöö liigist sõltuvalt võib erandkorras grupi õpilaste arv olla ka kuni 3 õpilast. Paaris või gruppitööd võib teha ainult oma klassi või paralleelklassi kaaslastega.
- 1.7. Uurimistöö vormistatakse [TKG kirjalike tööde vormistamise juhendi](#) järgi.
- 1.8. 11. klassi oktoobri keskpaigaks on õpilasel uurimistöö teema ja juhendaja valitud. Algab planeerimisprotsess ja õpilane sõnastab koostöös juhendajaga uurimistöö eesmärgi(d)/hüpoteesi ja koostab töökava. Töökavast kinnipidamise eest vastutab õpilane.
- 1.9. Õppeaasta jooksul jälgib uurimistöö aluste õpetaja koostöös klassijuhatajatega uurimistööde koostamise protsessi. Vajadusel leitakse võimalused õpilase toetamiseks.

- 1.10. Uurimistööde esitamise aeg on tavaliselt aprillis/mais, täpne kuupäev on TKG uurimistööde korralduses. Juhendaja esitab omapoolse hinnangu koos otsusega kaitsmisele lubamise kohta hiljemalt üks nädal enne uurimistööde kaitsmist. Uurimistöö kaitsmine toimub tavaliselt mais.

2. UURIMISTÖÖ TEEMA VALIK

- 2.1. Uurimistöö teema peab olema aktuaalne ja selle valib õpilane lähtuvalt enda huvidest, kooskõlas gümnaasiumiastmes õpitava suunaga, käesoleva juhendi ja kooli võimalustega.
- 2.2. Täpse teema (pealkirja) valib õpilane koostöös juhendajaga. Teema ja juhendaja valiku teevad õpilased õppeaasta alguses vastavalt TKG uurimistööde korralduses näidatud kuupäevaks.

3. UURIMISTÖÖ JUHENDAMINE JA JUHENDAJA VALIK

- 3.1. Uurimistöö on oma olemuselt iseseisev töö, mille õpilane teostab õppeaasta vältel juhendatud õppeprotsessis. Õpilane valib endale juhendaja õpetajate nimekirjast, mida tutvustab õpilastele uurimistöö aluste õpetaja ja klassijuhataja.
- 3.2. Uurimistöö võib olla üks või mitu juhendajat. Töö põhijuhendaja peab olema Tallinna Kunstigümnaasiumi õpetaja. Vajadusel on lubatud ka kaks koolipoolset põhijuhendajat.
- 3.3. Kui õpilane ei suuda iseseisvalt juhendajat leida, aitab juhendaja leida uurimistöö aluste õpetaja koostöös klassijuhatajaga.
- 3.4. Reeglina on uurimistööde juhendajateks koolis õpetavad aineõpetajad. Õpilane valib endale juhendaja talle etteantud õpetajate nimekirjast, sõlmides eelnevalt isiklikult õpetajaga vastavasisulise kokkuleppe.
- 3.5. Uurimistöö aluste tunnid toetavad õpilasi I-II trimestril uurimistöö planeerimise ja tegemise protsessis. Uurimistöö aluste õpetaja tutvustab õpilastele loovtöö planeerimist, teostamist ja vormistamist ning annab õpilastele vajalikud üldised juhised ning praktilised ülesanded.
- 3.6. Juhendamise protsessi alguses õpilase initsiatiivil teeb juhendaja õpilasega kokkuleppe, kus koostatakse uurimistöö kirjutamise ajakava ja analüüsitakse läbi uurimistöö

metoodika. Vastutus uurimistöö jooksvatest arengutest juhendajale infot jagada on õpilase vastutus, mis lepitakse juhendajaga kokku enne töö kirjutamise algust.

3.7. Juhendaja juhendab ja toetab õpilast individuaalselt ja valitud teemapõhiselt ning tema roll on suunav. Õpilasel on õigus saada juhendajalt nõu:

- teemavalikul ja selle piiritlemisel;
- tegevusplaani koostamisel;
- uurimisküsimus(t)e / hüpoteesi püstitamisel;
- tööks vajalike allikate leidmisel;
- meetodite valikul;
- koostööpartnerite või sihtgruppide valikul;
- küsimustiku koostamisel ja analüüsimisel;
- teksti kirjutamisel ja töö vormistamisel;
- kaitsekõne ja slaidiesitluse ettevalmistamisel.

3.8. Juhendaja kohtub juhendatavaga uurimistöö sooritamise perioodil regulaarselt, vastavalt uurimistöö tegemise alguses koostatud ja kokkulepitud kava järgi. Kohtumiste kokkuleppimine toimub õpilase initsiatiivil.

3.9. Juhendajale jääb õigus tööd kaitsmisele mitte lasta, kui ta leiab, et töö ei vasta nõuetele ega seatud standarditele. Ilma juhendaja nõusolekuta ei lubata töid kaitsmisele.

4. UURIMISTÖÖ LIIGID JA ÜLESEHITUS

Uurimistöö võib olla kas praktiline töö või uurimuslik. Kuigi mõlemal töö on üksjagu ühiseid jooni, on nad oma põhimahus siiski erinevad. Uurimistöö kirjaliku osa koostavad **kõik** õpilased sõltumata töö liigist.

Uurimistöö on protsess ja töömeetod, mille käigus õpilane analüüsib uuritavat probleemi süstematiseeritult, asjakohaselt ja struktureeritud viisil. Tööd koostades tuleb järgida teaduslikkust tagavaid nõudeid. Uurimistöö teema peab olema aktuaalne ja töö sisu üheselt arusaadav. Järgida tuleb selektiivsuse, süsteemsuse, täpsuse ja objektiivsuse põhimõtteid. Õpilane peab kriitiliselt käsitlema nii enda kui ka olemasolevaid seisukohti ning kõik esitatud väited peavad olema argumenteeritud ja toetuma faktidele.

4.1. Uurimuslik töö

Uurimuslik töö kujutab endast kirjatööd, kus algallikatele tuginedes on koondatud kokku oluline teemakäsitus uuritava valdkonna kohta. Siia kuuluvad ka need uurimustööd, mis kasutavad küsitluste ja intervjuude meetodit, et koguda andmeid ja teha järeldusi uuritava valdkonna ning püstitatud uurimisküsimuste kohta. Uurimistöö põhjendab probleemivalikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstatab uurimisküsimused või uurimishüpoteesid, põhjendab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi, järeldused ja kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu. Uurimistöö on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning uurimuse tulemused on tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud. Uurimistöö kajastab **õpilase uurimistulemusi ja seisukohti** ning ei piirdu üksnes refereerimisega.

Uurimusliku töö kirjutamisel tuleb pidada silmas, et valdkond, millest töös kirjutatakse oleks hästi fokusseeritud ning teemade laiendamine ning laiema üldpildi andmine püsiks fookuses ega oleks laialivalguv.

Uurimistöö soovituslik maht gümnaasiumis on 20-25 lehekülge. Mahu hulka ei loeta tiitellehte, sisukorda ja lisasid.

Uurimuslik uurimistöö sisaldab ülevaadet valitud teemast ja uurimuslikust osast:

- valitud teema avamine
- uurimismeetodite kirjeldus
- saadud tulemuste esitamine ja tõlgendamine
- järelduste esitamine

Uurimistöö põhistruktuur on:

- tiitelleht;

- sisukord;
- sissejuhatuse;
- töö põhiosa (sisu peatükkidena);
- kokkuvõtte;
- kasutatud allikad;
- lisad (vajadusel).

Sisukord koostatakse automaatselt arvutil.

Sissejuhatuse algab alati üldise sissejuhatava lõiguga, milles kajastatakse teema aktuaalsus ja põhjendatakse teema valiku kriteeriume. Sissejuhatuses tutvustatakse uuritavat probleemi ja selle teoreetilist tausta, tuuakse välja käsitletava probleemi olulisus ning aktuaalsus. Sissejuhatuses põhjendatakse teema valikut, piiritletakse teema, antakse ülevaade varasematest töödest, mis uurimisprobleemiga haakuvad, tuuakse välja seosed varasemate uurimuste ning käesoleva, koostamisel oleva töö vahel. Sissejuhatuses sõnastatakse õpilasuurimuse eesmärgid. Vastavalt õpilasuurimuse olemusele pannakse sissejuhatuses kirja hüpoteesid või uurimisküsimused. Ennustatakse oodatavaid tulemusi ja kirjeldatakse kasutatavaid meetodeid. Sissejuhatuses võib selgitada ka olulisemaid mõisteid. Sissejuhatuses kirjeldatakse, kas tegemist on praktilise või uurimusliku tööga. Sissejuhatuse soovituslik pikkus on kuni üks lehekülg.

Töö põhiosa jaotatakse peatükkideks, vajadusel ka alapeatükkideks. Töö põhiosa koosneb kolmest osast: teoreetilisest ülevaatest, uuringust ja analüüsist. Esimeses peatükis antakse uuritava probleemi teoreetiline ülevaade, tutvustatakse samal teemal tehtud varasemaid uurimusi. Kirjanduse ja muude allikate põhjal esitatakse uuritava probleemi tegelik olukord ning uurimuse teoreetilised lähtekohad. Uurimistöö hüpoteesid (kvantitatiivse uurimuse puhul) või uurimisküsimused (kvalitatiivse uurimise puhul) tulenevad selles peatükis kajastatud teooriast ja/või varasematest uuringutest.

Teises peatükis antakse täpne ülevaade uurimisprotsessist. Peatükis kirjeldatakse uuritavaid (üldkogum ja valim), uurimisprotseduuri, mõõtevahendeid, andmetöötluse meetodeid, uuringu läbiviimise protsessi, andmete töötlust ning kuidas saadud info võimaldab eksperimente, küsitlusi jms soovi korral uuesti korraldada. Uurimistöö koostaja järgib eetikareegleid ega

kahjusta oma uuringu või selle tulemuste esitlemisega kellegi huve ega nime. Selle peatüki teises pooles esitatakse uurimise käigus saadud tulemused, kasutades diagramme, tabeleid ja kirjalikku teksti. Esitatakse ka need tulemused, mis hüpoteese ei kinnita.

Kolmas peatükk on tulemused ja arutelu. Selles esitatakse saadud tulemuste tõlgendus (interpretatsioon) ja kõrvutatakse töös saadud tulemust varem (kirjanduses) esitatud seisukohtadega ning püütakse töös esitatud seisukohti (järelusi) teoreetiliselt põhjendada. Enda töö ja varasemate tööde tulemuste sarnasustele ning erinevustele proovitakse põhjendusi leida. Selles osas pannakse kirja ka oma uuringust tulenevad järeldused.

Tööprotsessi kirjeldus tuuakse välja töös, kui teemat uurib kaks või rohkem õpilast. Töö autor (-id) kirjeldab (-vad) oma panust uurimistöö koostamisel.

Kokkuvõtte soovituslik pikkus on üks lehekülg. Tehakse järeldusi ja sõnastatakse lahendused, uusi mõtteid sisse ei tooda. Kokkuvõttes esitatakse autori hinnangud oma tööle, lõpptulemustele, samuti oma oskuste ja arengule seoses tööga ja osapoolte vahelisele koostööle; tuuakse välja esile kerkinud probleemid ja sõltuvalt teemast kas üldistused või prognoosid tulevikuks. Kokkuvõttes ei viidata allikatele. Kokkuvõttes võib esitada ideid, mis suunas võiks tööd jätkata.

Kasutatud allikate loetelus tuleb välja tuua kõik töö koostamisel viidatud allikad. Töö käigus kasutatud allikaid, millele töös viidatud ei ole, kasutatud allikate nimekirjas ei kajastata.

Lisas esitatakse illustreeriv materjal, nt fotod, skeemid, tabelid, tekstikoopiad, kasutatud meetoodiliste vahendite näidised (nt küsimustik) jms.

4.2. Praktiline uurimistöö

Praktiline töö on õpilase või õpilaste poolt loodud teos, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal, portfoolio või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab praktilise töö tausta (uurimuslik osa), lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust.

Praktiline töö võib olla:

Sündmus - võistlus, koolitus, konverents, matk, õppekäik, etendus, kontsert, näitus või muu ettevõtmine.

Õppematerjalid - ülesannete kogumiku koostamine; veebipõhise õppekeskkonna loomine; õppevahendite valmistamine.

Õpilase omalooming - tehtud käsitöö, kunsti, muusika, kirjanduse, tantsu või muul alal. See sisaldab uudseid ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav.

Eseme või ehitise valmistamine või ümberehitus või taastamine isiklikuks või kooli otstarbeks.

Projekt - pakub hea võimaluse viia ellu oma ideid üksi või koos kaaslastega. Olenevalt projekti teemast ja eesmärgist võib projekti kaasata erinevaid töö liike, näiteks lühiuurimust, õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

Kirjalik osa

See selgitab, mida ja miks uurimistöö autor tegi, millised olid lähtepunktid ja piirangud ning selgitab uurimistöös tehtud otsuseid ja valikuid, vaatab tagasi tehtud protsessile ning avab tervet tööprotsessi planeerimisest teostuseni. Praktilise uurimistöö kirjalik osa on samavõrd oluline, kui loodud teos või ellu viidud sündmus ise.

Praktilise töö põhistruktuur on järgmine:

- tiitelleht;
- sisukord;
- sissejuhatus;
- töö põhiosa (peatükkideks liigendatuna, teoreetiline osa ja praktilise osa kirjeldus);
- kokkuvõte (kuidas õnnestus püstitatud eesmärgid saavutada, analüüsitakse, mis kasu on tehtud tööst ja mida võiks järgmisel korral teisiti teha);
- kasutatud allikad;
- lisad (vajadusel).

Sisukord koostatakse arvutil automaatselt.

Sissejuhatuse on esimene osa uurimustöö kirjutamisest. Sissejuhatuse algab alati üldise sissejuhatava lõiguga, milles kajastatakse teema aktuaalsus ja põhjendatakse teema valiku kriteeriume. See peatükk annab ülevaate miks õpilane teema valis, mis on tema eesmärk ja kuidas plaanib ta selleni jõuda. Sissejuhatuses tutvustatakse praktilise töö eesmärki, ideed ja teema/sihtgrupi valiku põhjendust ning kirjeldatakse peamisi isiklikke põhjuseid ja teoreetilisi lähtekohti, millest tulenevalt töö valiti. Sissejuhatuses prognoositakse oodatavat tulu ja antakse ülevaade töö teostamise viisidest. Sissejuhatuses selgitatakse ka olulisemaid mõisteid. Sissejuhatuses kirjeldatakse, kas tegemist on praktilise või uurimusliku tööga. Sissejuhatuse soovituslik pikkus on kuni üks lehekülg.

Praktilise töö põhiosa koosneb vähemalt kahest peatükist. Teoreetiline osa sõltub suuresti praktilise töö olemusest. Teose/omaloomingu puhul kirjeldatakse stiili ja žanri ja sama stiili peamisi autoreid vms. Sündmuse puhul kirjeldatakse sihtgruppi või ajaloolist tausta ja tutvustatakse teaduslikku infot, mis tõendab ürituse vajalikkust. Õppematerjali puhul tutvustatakse õppekava ja õppijate erisusi ning õpetamismeetodeid või muud asjakohast. Töö koostaja võib valida ka muu lähenemisenurga. Oluline on, et see osa oleks tööga tihedalt seotud ning järgiks teadusteksti nõudeid. Põhiosa teises pooles tutvustatakse praktilise töö protsessi: töövõtteid ja-meetodeid, korraldust, töövahendeid, kokkuleppeid, sündmuse käiku jne. Oma tööprotsessi jäädvustab autor fotodele (või videole) ja lisab need töö põhiossa või lisadesse. Mitme autoriga töö puhul kirjeldatakse töö põhiosas ka autorite panust ja tööjaotust.

Kokkuvõtte soovituslik pikkus on kuni üks lehekülg. Kokkuvõtte on enesekriitiline hinnang praktilise töö teostamise protsessile, eesmärkide saavutatusele, juhendaja soovitudele ja nendest kinnipidamisele. Kokkuvõttes esitatakse autori hinnangud oma arengule seoses tööga ja osapoolte vahelisele koostööle. Selles on lühidalt kirjas järeldused või tulemused, milleni töös jõuti. Kokkuvõttes pöördub autor tagasi sissejuhatuses sõnastatud eesmärkide juurde ning annab ülevaate, kas ja kuidas eesmärgid täidetud said. Kokkuvõttes ei esitata uut informatsiooni. Kokkuvõttes võib esitada ideid, mis suunas võiks tööd jätkata.

Kasutatud allikate loetelus tuleb välja tuua kõik töö koostamisel viidatud allikad. Töö käigus kasutatud allikaid, millele töös viidatud ei ole, kasutatud allikate nimekirjas ei kajastata.

Lisas esitatakse tööprotsessi kinnitavad ja kirjeldavad suuremõõtmelised (rohkem kui pool A4 lehekülge) visandid, eelarve, ürituse kava ja/või kuulutus, fotod, mahukamad tabelid jms. Lisad võivad olla salvestatud erinevatele helikandjatele.

5. UURIMISTÖÖ KAITSMINE

- 5.1. Uurimistöö kaitsmine toimub Tallinna Kunstigümnaasiumi uurimistöökorralduses näidatud kuupäeval, tavaliselt maikuu. Sellel päeval õpilastele ainetunde ei toimu.
- 5.2. Kaitsmise ajal peavad praktilise töö käigus valminud kaitstavad objektid olema kohapeal (v.a väga suured ja rasked esemed, mida pole võimalik kohale tuua).
- 5.3. Kaitsmisele lubatakse õpilane, kes on töö esitanud tähtaegselt ning kelle töö on juhendaja hinnangul esitlemis- ja kaitsmisvalmis. Viitamata tööd ehk plagiaati kaitsmisele ei lubata.
- 5.4. Kaitsmisel osalevad kaitsmisele lubatud õpilased ning kaitsmiskomisjon. Kaitsmisel on õigus osaleda kõigil põhijuhendajatel ning klassijuhatajatel kui see on õppekorralduslikult võimalik.
- 5.5. Tööde kaitsmise järjekorra koostab korraldamiskomisjon, esitlused on üles laaditud Teams'i keskkonda üldjuhul 2 päeva enne kaitsmist.
- 5.6. Töö visualiseerimiseks koostatakse slaidiesitlus ning siis edastatakse kaitsmisele eelneval päeval selleks määratud kohta Teams's. Kui praktilise töö objekt on visualiseerimise vahendiks, paigutatakse see kaitsmisruumi enne kaitsmise algust, v.a juhtudel kui mõistetavatel põhjustel ei ole objekti võimalik kohapeale tuua (mõõtmed, raskus vm).
- 5.7. Ühe uurimistöö esitlemiseks on ette nähtud viis minutit. Mitme autori puhul osalevad kaitsmisel kõik rühma liikmed.
- 5.8. Ettekanne on õpilasel kirjaliku tekstina ja esitlusena ette valmistatud.
- 5.9. Uurimistööde esitlemisel osalevad vaatlejatena 10. klasside õpilased, kes täidavad **vaatluslehe**.
- 5.10. Uurimistöö esitlemisel lähtuvalt töö liigist ja spetsiifikast:
 - selgitab õpilane töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
 - tutvustab kasutatud töövõtteid ja nende valiku põhimõtteid;
 - esitab õpilane töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti;
 - kannab õpilane ette omaloomingu või muusikateose.

5.11. Uurimistöö slaidiesitlus koosneb:

- Tiitelslaid (teema, autori nimi, juhendaja nimi);
- Uurimistöö eesmärk ja/või püstitatud hüpotees;
- Töö sisu:
 - o valitud teema avamine
 - o uurimismeetodite kirjeldus (uurimuslik)
 - o saadud tulemuste esitamine ja tõlgendamine (uurimuslik)
 - o järelduste esitamine (uurimuslik)
 - o töö protsess (praktiline)
 - o enesekriitiline hinnang töö protsessile (praktiline)
- Kokkuvõte, saadud tulemuste esitamine
- Lõpuslaid

5.12. Pärast esitlemist kaitsmiskomisjoni liikmed esitavad töö kaitsjale küsimusi.

5.13. Oma tööd esitledes, küsimustele vastates ja teiste kaitsmisi kuulates on õpilane viisakas ja väärikas ning riietub korrektselt ja õpilasele kohaselt.

6. UURIMISTÖÖ HINDAMINE

- 6.1. Uurimistööde hindamine on jagatud etappideks ja on hinnatud erinevate õpetajate poolt vastavalt [TKG uurimistööde korraldusele](#).
- 6.2. Uurimistöö edukaks sooritamiseks peavad olema läbitud tulemusega A (arvestatud) erinevad töö etapid uurimistöö aluste õppeaines, sooritatud proovikaitsmine komisjonile, läbitud edukalt uurimistöö alused õppeaine ja kogutud vähemalt 50 punkti 100-st.
- 6.3. Juhendaja annab enne kaitsmist juhendatavale tema tööd retsenseerinud retsensendi kommentaarid ja küsimused, et õpilane saaks kaitsmiseks valmistumisel retsensendi märkustega arvestada.